7/4671 -3-
215

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : 000.000;/2001/SPGY/225539
Konu : Yazılı Soru Önergesi
(Esas No: 7/4671)

ÇOK İVEDİ/SÜRELİ

05.10.2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 25.09.2001 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-11575 sayılı yazıları

Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal'ın ilgide kayıtlı yazılarına konu soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

İsmail CEM
Bakan

EK: Soru önergesi yanıtı (2 nüsha)

7/4671 -4- 216

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR:

Yazılı basında, bir köşe yazarının "Manavgat suyunda İsrail kurnazlığı" başlığıyla bir yazısı yayınlanmıştır.

Yazıda; 1990'lı yıllarda, Manavgat çayından Akdeniz'e boşalan suyun, Akdeniz ülkelerine satışı için başlatılan boru hattı çalışmaları bitirilmesine rağmen, bürokrasi engeli sebebiyle, bir türlü kazanç düğmesine basılamadığı belirtilmektedir. Yılda, 4-5 milyar dolar döviz getireceği vurgulanan suyun, petrol gibi bir kaynak olarak değerlendirilmesinin mümkün olduğu ifade edilmektedir.

Yazının muhteviyatında, Manavgat suyuna ilk talip olan ülkenin İsrail olduğu, Filistin, Ürdün ve Libya'nın da diğer talipler arasında bulunduğu belirtilmektedir. Yıllık 180 milyon metre küp su yükleme kapasitesi bulunan Manavgat suyuna, 50 milyon metre küp su talebiyle, İsrail ön sıralarda bulunduğu, Türkiye'nin, 15 sent olarak belirlediği bir metre küp su fiyatını, İsrail 10 sente çekmek için çalıştığı açıklanmaktadır. Ayrıca, anlaşmanın yapılması halinde, suyun taşınması olayı da İsrail ile Türkiye arasında bir sorun olarak görülmekte olup, İsrail, suyun taşınmasını, kendi filolarına taşıtmak için ihaleye sadece kendi firmalarını çağırdığı verilen bilgiler arasındadır.

Sorularım Şunlardır:

1. Türkiye-İsrail arasında gerçekleşecek olan, Manavgat suyu pazarlığı hangi aşamadadır? Pazarlık şartları nelerdir? Halen, İsrail pazarına karşı alternatif bir Pazar bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise, bu, hangi ülkelerden oluşmaktadır? Pazar konusunda, Türkiye'nin önceliği hangi ülkeleredir?

2. Satılacak suyun taşınması hususundaki tavrınız nasıl olacaktır? Türkiye'nin ABD'den almış olduğu buğdayların, ABD'li filolar tarafından taşınması, Türkiye'nin su satışında bir emsal olacak mıdır? Yani taşıma işi, Türk Deniz Ticaret Filosuna verilmesi şartı konulacak mıdır? Yoksa TDTF'nin ileride Devletten sübvanse talebi olur düşüncesi ile bu konu göz ardı mı edilecektir.

YANITLAR:

1. - İsrail'e su satışı konusunda bu ülkeyle gerçekleştirilen müzakereler iki yıldır sürmektedir. Görüşmeler son aşamaya gelmiş olup özellikle fiyat konusunda müzakereler sürmektedir.

- İsrail'le, yılda 50 milyon metreküp arıtılmış suyu FOB olarak temin etmek üzere 5 veya 10 yıllık bir anlaşma yapılması sözkonusudur.

- Tesisin yapılmasını izleyen dönemde konuya ilgi gösteren Libya ve Ürdün, ilk girişimlerinden sonra sessiz kalmışlar; buna karşılık, İsrail'in talebi zaman içinde somut bir gelişme göstermiştir.

- Türkiye Manavgat'tan satılacak suyu bir ticari mal olarak görmektedir. Bu bakımdan herhangi bir ülkeyi öncelikli olarak nitelendirmemektedir.

2. İsrail'e taşınacak su arıtılmış sudur. İsrail makamları Aşkelon Limanı'na varacak olan suyu başka hiçbir işleme tabi tutmadan Tel Aviv içme suyu şebekesine aktaracağını beyan etmektedir. Bu durumda, taşınacak suyun niteliğinin taşıma sırasında hiçbir değişim ve bozulmaya tabi olmaması önem arzetmektedir. Böyle bir taşıma için özel nitelikte tankerler gerektiği anlaşılmaktadır. İsrail tarafından açılan uluslararası ihale bunu sağlayabilecek tüm şirketlere açık olarak yapılmıştır. Bu ihaleye yalnızca iki Türk firmasının ilgi gösterdiği, ön elemeyi kazanan firmalar arasında ⅓ Türk, ⅓ İsrail ve ⅓ Yunan hisseli bir konsorsiyumun yer aldığı öğrenilmiştir.

Su satışı konusunda İsrail'le sürdürülen görüşmeler FOB esası üzerinden yapılmakla birlikte, taşımanın Türk şirketleri tarafından yapılmasına atfettiğimiz önem müzakereler sırasında vurgulanmaktadır.